

Bohoslužba 7. 4. 2023 – Velký pátek

Ve jménu Otce, i Syna, i Ducha svatého.

Milost Ježíše Krista, našeho Pána pro nás ukřižovaného, ať je s vámi se všemi.

Introit: On ,na svém těle vzal naše hříchy‘ na kříž, abychom zemřeli hříchům a byli živi spravedlnosti. (1. Petr 2,24)

Pozdrav

Píseň: 519

Modlitba: Dobrý Bože, jsme svázáni mnohými nedobrymi poměry tohoto světa, zlem a hříchem. Sami na tom neseme vinu. Ty to znáš. Proto jsi dal světu svého Syna, Ježíše Krista, aby svou smrtí hřích a smrt přemohl. Dej, ať je také v nás hřích přemožen, abychom poznali Tvou blízkost a žili v naději, že naše životy neskončí v temnotě a zmaru. Rozpomeň se, Bože, na skutky svého slitování. Rozpomeň se na krev svého Syna prolitou za nás, a stůj při nás nyní i napořád. Vyslyš nás pro zásluhy svého Syna Ježíše Krista, našeho Pána a bratra, který v jednotě Ducha svatého s tebou žije a působí na věky. Amen.

1. čtení: Izajáš 52,13–53,12

Píseň: 58

2. čtení: Matouš 27,32–61

Kázání

Dotýkáme se dnes velikého tajemství křesťanské víry. Tajemství Ježíšovy smrti. A také otázky po jejím významu, po jejím smyslu. Můžeme stále znovu a znovu přemýšlet nad tím, proč musel Ježíš zemřít, zda vůbec musel zemřít. Nemohl to Bůh zařídit nějak jinak? Jednoznačné a vyčerpávající odpovědi se nejspíše nikdy nedobereme. A snad je to dobře. Nejedná se o událost, která by se dala pohodlně vměstnat do jedné škatulky a my bychom s ní byli provždy hotovi. Měli ji v hrsti. Ale ona pořád provokuje a říká si o pozornost.

Znepokojující je celý průběh pašijového dění, vždyť se zdá být v rozporu s Božím charakterem, jak si ho představujeme. Hospodin přece požaduje pravdu a spravedlnost. Ale celý soudní proces s Ježíšem je nespravedlivý, právo je pokřiveno. Ježíš se nijak nebrání, neudělá nic ke zlepšení nefunkční justice. Netrvá na tom, aby bylo právu učiněno zadost. Ani Bůh nepošle žádného obránce lidských práv a nezávislé justice. Bůh tedy dává volný průchod nespravedlnosti, která vede až k usmrcení nevinného. Nic proti tomu neudělá. Mlčí. Kde je? Je tady vůbec? Dá se v Ježíšově utrpení najít nějaký vyšší smysl, nebo se všechno děje podle plánů Ježíšových nepřátel?

Ze stránek evangelií již s předstihem zaznívá, že události spjaté s koncem Ježíšova pozemského života *musí* přijít. *Musí* to tak být. Z nějakého zásadní důvodu. Nejde o žádnou nehodu či náhodu, ale o Boží záměr. Přestože se z vnějšího pohledu jedná o záležitost tehdy docela běžnou. Poprava ukřižováním nebyla ničím výjimečným. Ostatně hned dva další stejným způsobem umírají vedle Nazaretského. V jeho případě však byla tato surovost navíc poněkud ozvláštněna posměchem, adresovaným údajnému králi a Božimu Synu.

Ježíšova smrt se podle Matoušova líčení děje v kontextu různých mimořádných, až zázračných událostí, které dosvědčují, že se neodehrála jen obyčejná poprava, ale že má dalekosáhlý význam. Že

má smysl. Znalci Starého zákona v nich mohou postřehnout součastí prorockých výpovědí o tom, jak bude vypadat poslední den, den Hospodinova soudu.

Na zemi se snáší tma. Přestože je poledne. A trvá tři hodiny, až do okamžiku Ježíšovy smrti. Tahle nezvyklá temnota naznačuje, že se děje cosi zvláštního, ale nedobrého. Lze v ní vidět např. duchovní tmou. Jakési vyjádření stavu světa, stavu člověka. Výpověď o tom, kam až to lidé „dotáhli“. Když křižují toho nejlepšího ze svého středu, ba ještě někoho většího. Nastala nikoli hvězdná, nýbrž temná hodina lidstva. Ale ten Boží soud, přelom věků, epoch, má nečekanou podobu. Odsouzeno není celé lidstvo, všichni pachatelé nepravostí, nýbrž pouze jeden z lidí, který všechno za všechny vzal na sebe. Temnota jako by padala i na Ježíše. Cítí se Bohem opuštěn. Bůh se zahalil do nepřítomnosti, do mlčení. Ukřižovaný není opuštěn jen svými nejbližšími, ale zdá se, že také tím, jemuž plně důvěřoval. Bůh mu nijak nepomohl. Nezachránil ho od kruté a nespravedlivé smrti. Stejně jako ale nezachránil miliony nevinně trpících a popravených v dějinách. Ježíš je s nimi na jedné lodi. Nemá žádné výhody. Hospodin nijak nezasáhl v jeho prospěch. Ale to mu Ježíš nevyčítá. Vždyť se sám vydal nepřátelům dobrovolně do rukou a přijal tuto cestu za svou, i když by se jí rád vyhnul. Tam, kde by druzí Bohu spílali, nebo by se z nich stali ateisté, Ježíš s Bohem mluví, nepřerušuje vzájemné vztahy. Volá k němu a hledá smysl toho, co se děje, toho krutého prožitku opuštěnosti.

Odpovědi se mu (zatím) nedostane, alespoň ne odpovědi slyšitelné. S tím umírá. Ale okamžitě poté vidíme, jak na jeho smrt Bůh reaguje: chrámová opona přestává sloužit svému účelu a některé hroby taktéž. Všechno se otřásá. Dosavadní pořádky přestávají platit. Starý známý svět zaniká. Nastává nová epocha. Opona zabraňovala pohledu na nejdůležitější místo Izraele, na nejsvětější svatyni, prostor přebývání Božího. Oddělovala ji od ostatního světa a od lidí. Nyní je ale všechno jinak. K Bohu je napříště možné se přiblížit bez smrtelného nebezpečí. Vždyť On sám se přiblížil k lidem. Právě na Ježíši, zrovna ve chvíli jeho největšího pokoření a zdánlivého ztroskotání, se Bůh plně odhalil. Tady na kříži promluvil a ukázal, jaký je, kam až je ochoten zajít.

Kromě toho ožívají těla dávno zemřelých. Ježíšova smrt již tedy blahodárně působí. Překonává moc smrti. A má dosah i do minulosti. Nejprve z ní mají prospěch zesnulí spravedliví starozákonní doby, ale naznačuje se zde všeobecné vzkříšení.

Ale možná ten největší div se odehrává v lidech. Vojáci, příslušníci popravčí čety, chlapi jistě dosti otrlí a zvyklí na ledacos, pochopí závažnost situace. Poznají, že se děje něco mimořádného, že tahle poprava nebyla stejná jako ty ostatní. Jsou otřeseni a poznávají v Ježíši toho, kdo přišel od Boha. I když možná ani přesně nevědí, co vlastně říkají, v jakém smyslu je Ježíš Božím Synem. I pohanům se takto otevírá cesta k Bohu, také oni mohou skrze Ježíše k Bohu přicházet.

Již nějakých 2000 let se toto dějství bolesti i naděje v církvi zpřítomňuje. Znovu a znovu. A dělá si nárok, že má co říci světu, který se zdá být mnohdy nesmyslný. Že má co říci do životů, které se zdají postrádat smysl a význam. Ale také jen do chvíli, kdy nevidíme žádný význam v tom, co prožíváme. Když se zdá, že Bůh mlčí, že nechal svět i nás upadnout do víru absurdity, stačí pohlédnout na Ježíšův příběh, na kříž, který ukazuje, že Hospodin dokáže dát smysl i tomu, v čem my bychom jej nikdy nehledali.

Píseň: 531

Vyznání vin

Slovo milosti

Apoštolské vyznání víry

Píseň: 744

Večeře Páně

Píseň: 526

Přímluvy: Při modlitbě přímluv zazní vždy napřed téma přímluvy a poté bude následovat krátká chvíle ticha pro vaše tiché modlitby.

Modleme se za církve Boží. Kéž ji Bůh a náš Pán naplní pokojem, kéž ji dovede k jednotě a po celém světě chrání.

Modleme se také za všechny bratry a sestry, věřící v Krista. Kéž Bůh a náš Pán sjednotí nás všechny a dovede svou církev k dokonalé jednotě.

Modleme se také za ty, kdo v Boha věří, ale nepoznali jeho Syna, Ježíše Krista. Především za židy, vždyť oni jsou první, kteří poznali jméno Hospodina, našeho Boha. Kéž je Duch Boží jejich světlem, aby šli cestou, která vede ke spáse.

Modleme se také za všechny politiky a státníky. Kéž Bůh a náš Pán řídí jejich úmysly a rozhodnutí, aby usilovali o skutečný mír a svobodu všech lidí.

Modleme se k našemu Otci za všechny lidi. Kéž Bůh nedopustí, aby bloudili, kéž zažene hlad a odvrátí pohromy, otevře žaláře a rozváže pouta. Kéž dá nemocným zdraví a umírajícím věčnou spásu.

Modlitba Páně

Ohlášky

- Do neděle probíhá postní sbírka Diakonie ČCE.
- V neděli vzkříšení se sejeme k bohoslužbám s večerí Páně v 9 hodin, proběhne sbírka na Hlavní dar lásky Jeronymovy jednoty pro sbor v Libčicích nad Vltavou.

Poslání: Židé žádají zázračná znamení, Řekové vyhledávají moudrost, ale my kážeme Krista ukřižovaného. Pro Židy je to kámen úrazu, pro ostatní bláznovství, ale pro povolané, jak pro Židy, tak pro Řeky, je Kristus Boží moc a Boží moudrost. Neboť bláznovství Boží je moudřejší než lidé a slabost Boží je silnější než lidé. (1K 1,22–25)

Požehnání: Ať Hospodin tě požehná a ochrání tě, ať Hospodin rozjasní nad tebou svou tvář a je ti milostiv, ať Hospodin obrátí k tobě svou tvář a obdaří tě pokojem.

Píseň: 660